No. 1174 Zaterdag 30 Juni 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 29 Juni.

NEERLANDIA.

—(:o:)—

Met warme belangstelling hebben wij kennis genomen van een artikel, voorkomende in *De Maasbode* van 2 Juni ll., getiteld: *Waarom men op Curaçao niet voldaan zal zijn*. Een zekere P. L. N. beschrijft daar den indruk, welke het antwoord van het Hoofdbestuur op het schrijven onzer Groep bij ons gemaakt moet hebben.

De onbekende schrijver van dit artikel, wien wij hier openlijk onzen besten dank brengen, geeft blijk een scherpen blik, zeer logischen zin en fijn gevoel voor onze toestanden te bezitten. De lezer oordeele:

„Wij zijn van gevoelen, dat dit antwoord geen voldoening schenken zal aan de leden van het verbond noch aan het Curaçaosche volk in het algemeen.

Het Hoofdbestuur heeft te weinig acht gegeven op deze woorden van het Groepsbestuur: „Het artikel is een grove beleediging van het geheele Curaçaosche volk."

De voornaamste grief was niet, dat er tegen het Curaçao-nummer Juli-Aug. 1905 „tegenspraak" gekomen is, maar dat het zulk een *beleedigende* tegenspraak was; niet, dat er kritiek werd uitgeoefend op de bewoners maar dat het zulk eene *afbrekende, hatelijke, ongegronde* kritiek was.

Laat men dat te Dordrecht toch eens willen inzien!

Gegeven, dat men aanvankelijk het beleedigende van het artikel niet snapte uit onbekendheid met de toestanden, laat men nu ten minste, na de Groep en de kolonie gehoord te hebben, willen weten, dat het werkelijk objectief beleedigend was, en dat men verkeerd gedaan heeft uit onwetendheid.

De hoogste concessie, die het Hoofdbestuur doet, is: „had het geweten, dat het bedoelde stuk zooveel ontstemming zou hebben veroorzaakt, het zou ter wille van den vrede in de niet-plaatsing hebben berust." Doch erkennen dat er in de beweringen van X beleediging lag, doet het nog niet. Het blijft dus altijd door volhouden, dat het „in algemeenen zin begrijpelijk" is, m. a. w. dat het wel eens mogelijk zou kunnen zijn, dat de Curaçaosche Dames alles wat Nederlandsch is haten, („haten is hier niet te hard gezegd"!), dat de Planters te lui zijn om toe te zien op het werk der negers, die zelf maar luie vadsige dieven zijn, enz. enz.,— en dan worden de bewoners uitgenoodigd, om in „Neerlandia" het tegendeel te bewijzen.

Toch hadden reeds eenige bladen, die naar het Bestuur waren opgezonden, met tastbare bewijzen sinjeur X als een onverstandigen drijver en een honenden sophist gebrandmerkt. Toch wist men toen al van den storm van verontwaardiging op Curaçao losgebarsten bij allen zonder uitzondering van welken stand, godsdienst of politiek ook.

De houding van het Hoofdbestuur tegenover den Curaçoënaar kan door eene vergelijking aldus worden toegelicht:

Een lid van een comité krijgt van den voorzitter verlof om eenige medeleden eens een flinken prikkel te geven tot noesteren arbeid; doch hij blijkt weldra veel verder te gaan dan prikkelen; hij steekt en slaat zonder zelfs schijn van reden aan te voeren; zijn taal loopt over van venijn...... intusschen zwijgt de voorzitter, ofschoon hem van alle zijden, ook van zijn eigen vrienden, wordt toegeroepen: Mijnheer de voorzitter, dat gaat te ver, laster, laster! Hij keurt noch de beweringen, noch de manier van den woordvoerder af, bepleit zijn „volmaakte eerlijkheid," staat verstomd, dat er een storm opsteekt onder de beleedigden, noemt hun verontwaardiging „opgewondenheid" en „hartstochtelijkheid," en noodigt hen uit om nu zich zelf maar te verdedigen.

Zulk een voorzitter moet wèl door een of andere onverklaarbare misvatting zijn doorzicht verloren hebben, om aldus in gemoede de zaken te kunnen leiden.

Zóó nu handelt het Hoofdbestuur van het A. N. V. met hare leden op Curaçao en met heel het eiland. Het ziet maar niet in, dat men zich daar te recht beleedigd mag achten èn door den ongenoemden schrijver, èn door de Redaktie, die het stuk opnam, èn door den heer van den Brandhof, met wiens hulp n. b. „alles" werd geschrapt en omgewerkt „wat minder juist was of minder wenschelijk," en die toen de plaatsing „zeer gewenscht" vond.

Eenzelfde jammerlijke dwaling verlamt de kalmeerende kracht van het geheele antwoord!

Met groot misnoegen zal men op Curaçao de duistere woorden lezen:

„Het Hoofdbestuur is verder overtuigd dat door het artikel slechts in uw eigen oog de waarde van Curaçao en zijn bewoners is aangetast, niet in dat van anderen. Die anderen weten, dat beweren geen bewijzen is."

Wil men hiermee zeggen, dat de Curaçaoënaars in het Februari-opstel eigenlijk *niet* in hun eer werden aangetast, en men dus „in rep en roer" geraakte om *niets*? Of bedoelt het Hoofdbestuur er mede, dat wij hier in Holland heel goed zagen, dat X niets bewees, maar dat men dit op Curaçao niet zag? Of is de zin: Wij wisten, dat X u niet schaden kon, omdat hij u louter losse beweringen naar het hoofd wierp; wij geloofden hem heelemaal niet, en meenden enkel, dat hij voor U een prikkel zou zijn ook beter aan te pakken?

Hoe ook opgenomen, de aangehaalde woorden schijnen ons schromelijk ongelukkig.

Tenzij door een vreemde soort blindheid getroffen *moet* ieder gewoon mensch in dat Febr.-nummer eene aanranding van de eer van Curaçao lezen; het is geen opwekkende, weldadige „prikkel van buiten" maar een kaakslag, een schop;

En juist omdat men op Curaçao zoozeer inziet, dat niets bewezen wordt, daarom voelt men zich beleedigd door de Redaktie, die zulke zware beschuldigingen, zonder naar bewijzen te vragen, over de wereld wilde verspreiden.

Overigens zal men op Curaçao denken gelijk wij hier: het gaat niet aan een „scherpe kritiek" *zonder bewijzen* op iemand af te zenden, om hem tot grootere energie te prikkelen. Dat mag een vader tegenover zijn luien jongen doen, maar geen gelijken onderling, en vooral niet lieden, die zelf zeggen: „dat het misdadig is de zwakke zijden van ons volkskarakter op den voorgrond te schuiven, aldus moedeloosheid aankweekend."

Ja, zelfs al had 't Hoofdbestuur gemeend, dat X waarheid sprak, dan had het nog zulk een fellen aanval niet moeten toestaan, volgens zijn eigen beginsel.

Nog erger wordt het waar het Hoofdbestuur het recht ontzegt aan de Curaçao-mannen om te oordeelen, wat „als kritiek gepast of niet gepast zou zijn" op het Curaçao-nummer. Of dus iets voor Curaçao „eene grove beleediging is of niet, dat zal men te Dordrecht beslissen, en „in de allerlaatste plaats" zal men daar de Curaçao-mannen zelf bijroepen.

Ik vrees ten zeerste, dat men zulk vertrouwen in het Hoofdbestuur niet stellen zal. Het is immers geenszins de vraag of men op Curaçao kritiek wil dulden, maar of men er zulke buitensporige, onbewezen, valsche kriwil dulden, en wel in het orgaan van het A. N. V.

Noch de samenstellers van het Curaçao-nummer, noch het Groeps-bestuur met zijn leden, noch de overige Curaçaoënaars zullen zich het recht laten ontnemen, om zich grovelijk beleedigd te achten door iets wat ze zelf een LAGE DAAD noemen!

Kunnen we na deze beschouwingen nog verwachten, dat dit antwoord uit Holland de gemoederen in de West bedaren zal? We betwijfelen het erg, maar wenschen het van harte, want, als men maar „kalm en bezadigd" gaat worden, is „het Hoofdbestuur overtuigd, dat herstel van eer, waar die mocht schijnen aangetast, niet zal uitblijven."

***

Feuilleton.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Slot.

KOSTSCHOOLLEVEN.

Op sommige kostscholen heerscht de eigenaardige gewoonte om op kwakersmanier met geheel de troep kostgangers de zaal in het rond te drentelen. Dat is akelig. Op andere scholen, zich niet verheugend in het bezit van een recreatiezaal, zijn de stumperds verplicht geheel den dag op de óf stikheete óf ijskoude cour te passeeren. Dat is nog akeliger. Maar allerakeligst is het, wanneer dan nog de jongelui gedwongen worden, als paarden van Carré de cour soms uren lang rond te kuieren. En belaas, die zijn er ook. Wie er het nut van inziet, ik niet.

Iedere fatsoenlijke hollandsche kostschooljongen heeft minstens 2 of 3 keer in de week rookstraf, maar daar weten zij wel raad op.

Een plaats, die ik hier niet noemen kan en die figuurlijk gesproken in een kwaden reuk staat, is dan hun aller toevlucht. Met sigaren en lucifers gewapend, ziet ge ze dan in het begin der recreatie naar dat bewuste plekje sluipen, en zij zijn en blijven geëclipseerd, totdat de bel hen weer naar boven ter studie roept. Interessant is het, reeds weken vóór de vacantie, de muren van die geheimzinnige plek eens nader te beschouwen. Behalve de meest typische caricaturen en de hoogst poëtische ontboezemingen staan op ontelbare plaatsen met een van smachtend verlangen trillende hand deez' kernachtige woorden gegrift: „Nog maar 30 dagen, nog maar 20 dagen," enz.

Commentaar onnoodig, wat dat beduiden mag. Iedere dag wordt angstvallig juist afgeteld, totdat eindelijk de avond is aangebroken, de avond, waaraan de gedachte alleen ieder jongenshart doet popelen van vreugd, de avond vóór de vacantie. Van top tot teen op zijn zondagsch, de zakken flink met reisgeld gespekt, de koker vol sigaren, geheel den avond recreatie en dampen, en het vooruitzicht morgen naar huis, o hemelsch genot, o ongekende zaligheid! St. Nicolaas-avond met zijn pakjes is prettig, vastenavond met zijn comedie en zoute kluiten is nog prettiger, maar de avond vóór de vacantie gaat verweg met de kroon strijken, ja is in één woord dolprettig. Jongens, die precies zooveel om hun toilet geven als een hond om een pijp tabak, zijn nu tirés à quatre épingles, prijken nu zelfs met manchetten, en o ongekende weelde, ook hun handen zijn voor het eerst ná de vacantie even schoon als hun boordje dat zoo even van de strijkster gekomen is. Alle onderlinge tweespalt is nu vergeten, jongens die elkander anders niet kunnen luchten of zien, loopen nu gearmd over „morgen om dezen tijd" te praten, weg is alle veete tusschen ultimus en primus, tusschen bedaarde zoete jongens en altijd springende wildzangen, allen zijn bezield door deze éene gedachte: morgen naar huis, morgen vacantie! 's Avonds bij het souper wordt weinig gegeten; of de maag dichtgeschroeid is door het vele rooken of pure blijdschap of door het vooruitzicht morgen thuis met versche waterbroodjes het deficit te zullen aanvullen, daarover zou men kunnen disputeeren. Ook duurt het buitengewoon lang, voordat op de slaapzaal het gerommel in de koffers, het gerammel met sleutels en het gescharrel in de kasten door het gezond gesnurk der jongens vervangen wordt. Op hetzelfde kussen, dat dagen ná de vacantie zoo dikwerf van zijn tranen doorweekt is geweest, ligt nu het jongske met

Volledigheidshalve willen wij ook nog afdrukken wat verder door een zekere L in *De Tijd* over dezelfde quaestie werd geschreven. Ook voor dit stuk zijn wij den schrijver zeer dankbaar en staan verbaasd over zijn helder inzicht en scherp logischen gang.

Vele vrienden van het „Algemeen Nederlandsch Verbond" hadden verwacht dat het Hoofdbestuur zich vaardig en waardig zou redden uit de moeilijkheid, waarin het gekomen was met het Bestuur der Groep Ned. Antillen naar aanleiding van de ongeteekende bittere critiek op de Curaçaonaars in het Februari-nummer van het verbondsorgaan.

Mij komt het antwoord van het Hoofdbestuur aan het Groepsbestuur, verleden week in „Neerlandia" openbaar gemaakt, veel te waardig voor, om vaardig verzoening te kunnen bewerken.

Voor lezers, die het Febr.-nummer en de Cur. bladen niet gelezen hebben, klinkt alles vrij gemoedelijk en taktvol, maar aan hen, wien alles nog levendig in den geest staat gegrift wat er geschreven is en gevoeld moet zijn, zal dit antwoord schraal, koud, bijna hooghartig schijnen.

De voornaamheid, om ook hier weer geen blijk te willen geven, dat men zich stoort aan de opmerkingen der bladen, is tot daar aan toe; maar de vastgehouden voorstelling, alsof men op Curaçao de juiste objektieve strekking en inhoud van het gewraakte opstel niet begreep uit „hartstochtelijkkeid" en „opgewondenheid" is werkelijk vernederend voor de bewoners van het eiland.

Doch laat ik eens eene opsomming beproeven van wat men op Curaçao in het antwoord, naar mijn meening, zal afkeuren. Ik wenschte wel dat mijn voorspellingen over de geheele lijn valsch konden blijken, en dat men „ter wille van den vrede" zich bij alles neerlegde, maar hoop heb ik niet.

1. Het Hoofdbestuur geeft zijn eigen uitleg van het motto van X: „hoor ook de wederpartij", en zegt geen „partijen" te erkennen. Goed! maar waarom dan gesproken van „botsing", van „aanval" en „verzet" (p. 111); van „tegenspraak" (p. 68) „van het standpunt van een, die de Curaçao-mannen veroordeelt", van „verweer of aanval—beide" (Brief aan het Groepsbestuur)? Dat zijn allemaal uitdrukkingen, die onmiddellijk doen denken aan tegenstanders. Op Curaçao dacht men ook wel niet aan „geordende troepen", maar men zag zich plotseling door een fellen gemaskerden vijand aangetast op terrein van het A. N. V. met goedvinden van het Hoofdbestuur, dat zich zelf „geen partij" stelde, en dus in de gewone beteekenis partijen erkende (p. 30).

2. De getuigenis, dat geen „grooten invloed" in dezen werd uitgeoefend op de Redactie, zal de bevreemding en vervreemding der Curaçaonaars vergrooten. Die „groote invloed" kon als verontschuldiging gelden. Maar wat nu te denken van een directie, die een lange „scherpe kritiek" afzendt op zijn vrienden, noch door „bewijzen" van waarheid, noch door eenig gezag daartoe bewogen? Wat te denken van de welwillendheid of minstens van de wijsheid der eigen overwegingen, die haar kon doen besluiten om vijftien kolommen onbewezen beschuldigingen in vlijmende taal tegen een noodlijdend land de wereld in te slingeren? Onder hoe minder invloed de Redactie stond, hoe meer men haar gedrag in dezen zal afkeuren.

3. Nergens wordt toegegeven, dat er werkelijk beleediging heeft plaats gehad. Het is allemaal maar „schijn" geweest! Men kwam „in rep en roer", tot een „uitbarsting", tot een „orkaan", omdat men ongewoon was aan critiek „van buitenaf!" De Curaçaonaars weten, dat zij niet ongewoon zijn aan critiek, wél aan zulke verguizende, ongegronde critiek in het orgaan van A. N. V., en hun bloed zal opnieuw aan 't koken raken telkens als men volhoudt, dat zulk een taal geen grove beleediging voor hen bevat. Het lust mij niet de aantijgingen van X te gaan ophalen. Iedereen, die hem naleest, zonder onder grooten invloed te staan, zal den eilanders daarin gelijk geven.

4. Het Hoofdbestuur schermt in zulke breede kringen met den regel, „dat niemand richten mag in zijn eigen zaak", dat er eigenlijk de zaak Groepsbestuur versus Hoofdbestuur ook onder valt. Trouwens, het zou volstrekt zulk een ongerechtigheid of vernedering niet geweest zijn, nog veel minder eene onvoorzichtigheid, als men vóór de opneming van het artikel eens het Groepsbestuur geraadpleegd had, vooral omdat de vertegenwoordiger het „van den beginne af" ontraden had. Op Curaçao zal men het hoogst onbillijk blijven achten, dat men aan het Groepsbestuur het recht van advies in een dergelijk geval op zulk een hoogen toon ontzegt.

5. Het Hoofdbestuur zou „in niet-plaatsing hebben BERUST", niet omdat er volgens eigen bekentenis alleen onbewezen beschuldigingen in voorkwamen, niet om mogelijke redenen van het Groepsbestuur, „in de allerlaatste plaats" om het oordeel der „samenstellers" van het Curaçao-nummer, maar alléén „ter wille van den vrede". Of zulk een uitdrukking den „schijn van schuld" bij de Curaçaonaars zal wegnemen, betwijfel ik ten sterkste. Het bestuur toont daarmee nog te veel vertrouwen te stellen in „een ernstig en eveneens eerlijk man" als X!

6. Het Hoofdbestuur blijft de houding van den heer van den Brandhof „onberispelijk" noemen,.................. Op het eiland weet men dat die heer „de plaatsing zelf ZEER GEWENSCHT" vond, toen er was geschrapt en omgewerkt. (Mijn hemel, wat moet er dan wel gestaan hebben vóór die operatie!) De „ijver en toewijding" van den Vertegenwoordiger zouden alleen gebleken zijn, als hij onmiddellijk met protest ware heengegaan, toen hij wist, dat men noch zijne ontrading wilde opvolgen, noch het Groepsbestuur raadplegen. Door den Vertegenwoordiger der Groep te raadplegen, had het Hoofdbestuur te kennen gegeven, dat de Groep zelf mocht meespreken, ondanks het beginsel „dat niemand richten mag in zijn eigen zaak."

Men zal ook beweren, dat de Vertegenwoordiger, toen hij in zijn zwakte het opstel niet meer kon tegenhouden, niet zoo gesloten had moeten zijn voor de mannen zijner Groep; hij had aanstonds moeten zorgen voor eenige inlichtingen, eenigen uitleg, eenige voorbereiding. Welk een verlichting zou b. v. de verzekering geweest zijn, dat X zijne beweringen niet uit eigen ondervinding had, maar dat het artikel slechts was „samengesteld uit gegevens, door Curaçaonaars verstrekt?"

Doch deze laatste omstandigheid mocht men op Curaçao niet eens weten! „In de proef werd die verklaring door de Redactie geschrapt." (p. 58). Hoogst vreemd!

7. Overigens zal men ontstemd blijven om de verbazende onschendbaarheid, waarin het Hoofdbestuur zich hult. Nergens eenige erkenning van ongelijk in eigen opvatting; Brandhof had niet beter kunnen handelen; X blijft gehandhaafd „in zijn goeden wil en zijn volmaakte eerlijkheid"; de Redactie blijft nog „onpartijdig" (ofschoon er eigenlijk geen partijen waren!) d. w. z. heeft nog niet beslist tusschen X en de Curaçao-mannen. Had men toch maar met het volhouden zijner goede bedoeling, zijn doorzicht, zijn bekwaamheid, zijn wijsheid willen verloochenen. Doch ook dat gebeurt niet, tenzij zeer zijdelings en in de verte; immers eerherstel wordt nog maar in het verschiet gesteld. Toch is deze belofte het helderste en warmste licht, dat in het heele antwoord schijnt, ofschoon nog aan eene onsmakelijke restrictie en voorwaarde verbonden: „Het Hoofdbestuur is er van overtuigd, dat herstel van eer, waar die mocht schijnen te zijn aangetast, niet zal uitblijven, maar kalm en bezadigd nadenken bij u de plaats zal hebben ingenomen van aanvankelijke opgewondenheid".

Moge men zich op Curaçao buigen onder de vernedering en het A. N. V. blijven aankleven, niet om de edelmoedige taal van het Hoofdbestuur, maar ter wille van het stamverband, en het voordeel daarvan voor de kolonie!

L.

Naschrift van de Redactie.

Toen in *Neerlandia* het redactioneel artikel STORM verschenen was, hebben wij in No. 1168 van ons blad er hoofdzakelijk op gewezen, dat het Hoofdbestuur zich al een heel nuchter, zonderling oordeel had gevormd over den indruk welke „*Het verval van Curaçao*" hier noodzakelijk maken moest. Wij toonden aan, hoe hier op de allereerste plaats een storm van diepgevoelde verontwaardiging over grove, onverdiende beleediging is ontstaan, en trachtten voor het Hoofdbestuur duidelijk te maken, dat deze verontwaardiging niet geboren werd uit lichtgeraakte hartstochtelijkheid, maar uit de droevige overtuiging, dat X minachtend Curaçao veracht.

De schrijvers in de Hollandsche bladen hebben dus zeer juist het rechtmatige onzer verontwaardiging aangegeven en hebben goed gevoeld, waarom wij ons hier zoo diep gegriefd meenden.

Over het Antwoord van het Hoofdbestuur hebben wij tot dusverre ons oordeel opgeschort, omdat dit schrijven gericht was aan het Bestuur onzer Groep en dit Bestuur reeds had bekend gemaakt er allesbehalve over tevreden te wezen, de eer van Curaçao hoog te zullen houden en vollediger genoegdoening te zullen eischen.

Op de Algemeene Vergadering, welke ongetwijfeld nu spoedig zal plaats hebben, zouden den leden gelegenheid hebben hun gevoelen over dit Antwoord van het Hoofdbestuur uit te spreken.

Meer dan ooit blijkt uit dezen strijd met het Hoofdbestuur, hoe weinig zelfs de meest ontwikkelde en hoogst staande mannen in Nederland Curaçao en zijn toestanden kennen, maar bijgevolg blijkt ook, hoe allernoodzakelijkst het is voor het welzijn onzer kolonie ons aan meerderen bekend te maken.

Het Algemeen Verbond kan daartoe krachtig medewerken. Zeker, wij zijn grof beleedigd, diep vernederd. Maar zoo men ons meerdere genoegdoening wil schenken, zijn wij niet onverzoenlijk.

Vergeten wij niet, dat het Hoofdbestuur reeds aan verschillende onzer eischen heeft voldaan.

Onze brief en het Antwoord daarop werd in *Neerlandia* opgenomen;

De heer VAN DEN BRANDHOF werd niet langer vastgehouden als onze Vertegenwoordiger, maar zijn naam werd als zoodanig van de publieke lijst onzer bestuursleden geschrapt.

Het Hoofdbestuur heeft reeds de notulen der vorige Algemeene Vergadering aangevraagd en heeft zich bereid verklaard deze, na ontvangst, op te nemen in ons Orgaan.

Wij zijn er zeker van, dat het Hoofdbestuur ook nog wel meer stappen tot den vrede zetten zal.

Laten wij dan grootmoedig zijn en in het belang van Moederland en Kolonie, uit liefde tot Nederland en Curaçao, niet de hand weigeren, als deze ter verzoening wordt toegestoken.

Natuurkundig onderzoek der Kolonien.

Den 29 Mei werd in Artis, te Amsterdam onder leiding van den Heer C PIJNACKER HORDIJK, de jaarvergadering gehouden van de *Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig Onderzoek der Nederlandsche Koloniën.*

---

knippende oogen naar zijn koffer te turen, maar al kleiner en kleiner worden zijn kijkers, de koffer schijnt zich langzamerhand in een nevel op te lossen en lachend slaapt hij in en droomt een droom, waarin het vriendelijk en teeder gelaat van zijn moeder hem voortdurend schijnt toe te lachen. Placht hij anders het klokje van half 6 om op te staan alleen goed te noemen voor boeren of boerinnen, die uit melken moeten gaan, nu is hij een uur te voren reeds hel wakker en beantwoordt hij vol vuur de projectielen, die over en in zijn chambrette gonzen met ongemeene vaardigheid. Hoedendoozen, rotte appelen, oude sloffen gieren onder uitbundig gelach door de lucht en komen knetterend op nog menig dommelend cel-bewoner neder. Eindelijk slaat het half 6 en het bombardement, dat nu zijn toppunt bereikt heeft, wordt plotseling gestaakt, en uit alle verschansingen treden de strijders, glimmend van het zeepsop met natte, gekamde haren en beladen met koffertjes en reistasschen, alsof ze een reis om de wereld moeten maken. Bij het morgengebed weinig of geen devotie, bij het déjeuner weinig of geen appetijt. Daarna met rooken en op het horloge kijken, den tijd gepasseerd, totdat eindelijk het sein tot vertrekken gegeven wordt. Het station is in een minimum tijds bereikt, een coupé voor 30 is spoedig bemachtigd, en met een hoera! dat de deuren van de wachtkamer doet dreunen en het gillen van de locomotief overstemt, gaat de trein hortend en stootend op weg naar het dierbaar ouderlijk huis. De koeien op het land zetten het verschrikt op een loopen bij het ongewoon getier en heesch gezang, dat uit dien bewusten waggon opstijgt; maar dra verstommen de stemmen, de stad is in het gezicht en met 4 á 5 jongens half uit elk raampje hangend, stoomt de trein het hun welbekende station binnen. Het uitstappen! weerklinkt, de sluizen openen zich en een stroom van jongens werpt zich als een bruisende bergvloed op het perron, dringen en wringen zich door de menschenmassa en rusten niet voor zij zich met echte onstuimige jongenshartelijkheid, die zich aan niets stoort, in de armen van hun moeder hebben geworpen. Lang en teeder is de omhelzing, slechts „lieve Moeder" en „beste jongen" zijn de eenige woorden, die gewisseld worden, doch die tranen, die in het teeder moederoog en in de blauwe kijkers van haar lieveling parelen, spreken een taal van het zoetst geluk en de reinste liefde, van een liefde, waarmede slechts een moeder haar kind, een kind zijn moeder beminnen kan. Het is een tooneel, het penseel van een Angelico waardig.

Mijn praatje loopt op een eindje. Velen zal het opgevallen zijn, hoe schaarsch, hoe sober ik was in het opdisschen van die leven en gloed aanbrengende guitenstreken van de overal dezelfde kostschooljeugd.

Zonder daarover in discussie te treden, is mijn opinie, dat zulk soort van zaken, aan het koud papier toevertrouwd, al haar eigenaardige bekoorlijkheid verliezen; met vlammende geestdrift en zwellende enthousiasme het in jongenstaal door de helden zelf te hooren schetsen, is in staat de meest stroeve mond in een schaterlach te doen uitbarsten.

Wat is „der langen Rede kürzer Sinn"?

Dat het kostschoolleven de jeugd ook vele blijde dagen bezorgt, maar daarom nog lang geen Dorado voor hen is. Ben ik er in geslaagd dit aan te toonen?

Enfin, 't is ook maar een praatje!

St. Eustatius, 6 Juni '06.

JAN PAUL.

Deze maatschappij heeft ook in het afgeloopen jaar haar belangrijken arbeid voortgezet, op waardige en nuttige wijze, die haar optreden steeds heeft gekenmerkt. Van reclame-me-zucht en den lust om drukte te maken is zij steeds afkeerig geweest.

Onder de zaken, die speciaal *West-Indië* betreffen, vonden wij de volgende mededeelingen.

Omtrent de werkzaamheden van het West-Indische Comité werd medegedeeld, dat, dank zij de verschijning van het werk van Dr. A. A. PULLE. *An enumeration of the vascular plants known from Surinam, together with their distribution and their synonymy*, voor de eerste maal een samenvattend geheel verkregen is van onze tegenwoordige kennis van de flora van Suriname.

Bij het uitvoerend comité is een nieuw plan tot uitvoering gekomen met betrekking tot de vermeerdering van de kennis der flora, ook van de West-Indische eilanden. Daartoe is de Heer J. BOLDINGH, doctorandus in de plant- en dierkunde te Utrecht, daartoe in staat gesteld door een voorschot dezer *Maatschappij*, derwaarts vertrokken met de speciale opdracht tot bestudeering der flora van St. Eustatius, Saba en St. Martin. De naaste aanleiding tot deze reis, is de prachtige en uitgebreide collectie gedroogde planten (*herbarium*), die de Heer VAN GROL, Gezaghebber van St. Eustatius te zamen met zijn echtgenoote Mevr. v. GROL-MEIJERS, aldaar verzameld en naar het *Koloniaal Museum* te Haarlem heeft opgezonden. De Heer J. BOLDINGH heeft n. l. deze collectie tot onderwerp van zijn desertatie voor zijn doctoraat uitgekozen.

Ook is nog een nieuwe expeditie in voorbereiding, n. l. de 5de en laatste naar Suriname; zij wordt door het Aardrijkskundig Genootschap georganiseerd. Voor dien tocht is door de Mpij. *f* 2000 beschikbaar gesteld. Is dit bedrag verstrekt, dan zullen niet minder dan *f* 10,000 door de Maatschappij voor dit geographisch onderzoek van Suriname zijn bijgedragen.

Daarna verkreeg Prof. WENT het woord tot het uitbrengen van het verslag omtrent de werkzaamheden zoo van het uitvoerend comité in Nederland, als van het Indisch en het West-Indisch Comité.

Daarin werd, met betrekking tot het Indisch Comité, het verlies betreurd van Dr. C. L. v. D. BURG.

In het uitvoerend comité werd de Heer JENTINK herkozen; in de plaats van den Heer EIJKMAN, die bedankt had, werd gekozen Prof. Dr. P. VAN ROMBURGH. Tot nieuwe leden der commissie ingevolge art. 6 en 7 van het reglement werden gekozen de Heeren: G. W. W. C. BARON VAN HOEVELL, oud-Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, Dr. J. BOEKE, Dr. E. D. VAN OORT en Dr. A. A. PULLE.

Aan het slot van de vergadering hield Dr. J. BOEKE een voordracht over de visscherij in onze West-Indische koloniën.

De Heer J. BOLDINGH is reeds, een drie weken geleden, op St. Eustatius aangekomen om zijn onderzoek te beginnen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

✠ Zaterdagavond ll. omstreeks 8 uren is zacht en kalm in het St. Elizabeths-gasthuis overleden de Eerw. Zuster BIRGITTA, na 39 jaren lang op Curaçao met opofferende liefde en onverstoorbaar geduld de zieken, krankzinnigen en melaatschen te hebben verpleegd.

Zuster BRIGITTA (NICOLASINA VAN DEN BRANT) werd 8 Nov. 1830 te Alphen N. B. geboren, nam den kloostersluier aan te Breda den 2n. Juli 1860, legde aldaar hare H. Geloften af 8 Sept. 1862 en kwam op Curaçao 10 Augustus 1867.

Zondagmiddag werd haar stoffelijk overschot begeleid door eenige HH. Geestelijken en Particulieren, ten grave gedragen; haar schoone ziel zal reeds, naar wij hopen, bij God het overgroot loon ontvangen hebben. R. I. P.

***

De Eerw. Zusters ARCADIA en SANCIA van de Congregatie van Roosendaal herdachten gisteren den dag, waarop zij zich 25 jaar geleden op plechtige wijze aan den Heer verbonden door de H. Geloften van gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid. Beide zusters zijn reeds jaren lang op Curaçao werkzaam, Sr. ARCADIA van af 1886, Sr. SANCIA van af 1888.

Na de kerkelijke plechtigheden des morgens, werd dit zilveren jubilé der beide Zusters verder met een klein huiselijk feestje zeer vroolijk en opgewekt gezamenlijk gevierd in het klooster Welgelegen. Na in verschillende huizen werkzaam te zijn geweest, is de Eerw. Sr. ARCADIA, op het oogenblik, verbonden aan het R. K. Onderwijs in de school van St. Jozefs-dal (Barber), terwijl Sr. SANCIA in het St. Antonius-klooster op Pietermaai behulpzaam is.

Mogen beiden nog lang leven om steeds vol kracht en toewijding veel goed te doen in onze kolonie Curaçao en ook hier op aarde reeds met goud gekroond te worden.

***

Woensdag a. s. zal de Eerw. Zuster CONRADA, van de Congregatie van Breda, haar zilveren Professiefeest vieren. Sinds 1882 is zij een troost en steun geweest voor de arme zieken van Curaçao. Tien jaren van haar opofferend leven wijdde zij aan de zieken in het St. Elizabeths-Gasthuis, zeven jaar aan de krankzinnigen van Montecristo, terwijl zij nu wederom de laatste zeven jaren doorbrengt op Zaquito om melaatschen te verplegen.

Bij al haar zwaren, ondankbaren arbeid bleef Zuster CONRADA steeds opgeruimd en welgemoed en immer bereid, zoo mogelijk, nog meer te doen voor de zieken.

Met dankbaarheid en vreugde zal dit zilveren jubilé Woensdag a. s. worden gevierd in het St. Elizabeths-gesticht, waar dergelijke feesten, bij het zware werk der zieken-zusters tot de hooge zeldzaamheden behooren.

Van ganscher harte bieden wij reeds nu, om toch vooral maar niet te laat te komen, aan Zuster CONRADA onzen oprecht gemeenden heilwensch.

Moge de Hemel in milden overvloed zijn rijkste zegeningen over Haar uitstorten en Haar eens kronen met onverwelkbaren eerekrans.

***

De Eerw. Frater GAUDENTIUS is hedenmorgen met de *Prins Willem V* in onze kolonie teruggekeerd om zijn hooggewaardeerde talenten wederom aan het onderricht en de opvoeding der Curaçaosche jongelingschap te wijden.

De Eerw. Frater is ons dubbel welkom, omdat Hij, behalve zijn nieuw hollandsch bloed en gezonde krachten, ook het blijde nieuws bracht, dat de Zeereerw. Pater Rector, P. VICTOR M. ZWIJSEN 5 September a. s. scheep zal gaan naar Curaçao.

Mr. Fabius

is wel met de *Prins Willem V* uit Suriname vertrokken, maar heden nog niet aangekomen, daar Z. W. E. G. te La Guaira aan wal is gegaan, om de groote feesten voor President CASTRO in Caracas bij te wonen.

Wel is hier heden gearriveerd de nieuwe opzichter voor het D. van O. W. de heer VAN TEEKLENBURG.

Regen.

Curaçao is totaal veranderd. De dorre, droge rots is verkeerd in een vriendelijk groenende oase.

Het is een lust dat teedere, jonge malsche groen thans te zien spruiten uit den dankbaar verzadigden grond en die zacht openkrullende blaadjes aan boomen en struiken te bewonderen. De oude mais-stokken van het vorig jaar, beginnen weer op te bloeien, ja, op sommige plaats is nu nog het zaad opgekomen, wat verleden jaar gezaaid is.

Curaçao is tóch een echt wonderland. Alles is en blijft hier buitengewoon. Wij waren het al ontwend een kleinen en een grooten regentijd ook voor ons vast te stellen. Zou die goede, oude tijd, toch weer terugkeeren?

Onze Financien.

Het eerste kwartaal van dit jaar bracht Aruba aan *Belastingen* op: *f* 8,961.09½ of ruim *f* 3000 meer dan de raming. De *Inkomsten van onderscheiden aard* beliepen *f* 4,176.41½, of bijna *f* 2000 boven de raming, maar daarbij behooren *f* 3,194.60, op Curaçao betaald in 1904 voor verscheepte ladingen van phosphorzure kalk.

Bonaire bracht dit eerste kwartaal op aan *Belastingen* *f* 6,541.44, of ruim *f* 700 minder dan de raming, doch de andere inkomsten beliepen weer *f* 1,047.80½ of ruim *f* 400 hooger dan geraamd was.

Koloniale Raad.

Door den Gouverneur werd bij den K. R. ingediend een Ontwerp-Verordening, tot aanvulling van de verordening, houdende vaststelling van een reglement op het verleenen van pensioenen aan burgelrijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwe en wettige of gewettigde weezen.

Wordt voorgesteld als diensttijd in aanmerking te laten komen:

de tijd, gedurende welke een burgerlijk ambtenaar als lid der Staten-Generaal buiten de kolonie verblijf heeft gehouden of aan hem bij Koninklijk Besluit of ingevolge Koninklijke machtiging dan wel door of van wege den Gouverneur werkzaamheden zijn opgedragen, onverschillig of daaraan al dan niet eenige belooning is verbonden.

Deze tijd wordt in ieder geval als diensttijd medegeteld wanneer de ambtenaar voor de vervulling van de opdracht zijne betrekking heeft moeten nederleggen, maar zal slechts wanneer de opdracht ten minste zes maanden geduurd heeft in rekening mogen komen ingeval hem voor de vervulling het genot van verlof is verleend.

De bedoelde tijd telt jaar voor jaar wanneer hij binnen de keerkringen en voor de helft wanneer hij daarbuiten is doorgebracht."

De Christiansted

had gisteren heel wat vracht te laden voor St. Thomas, waar de duitsche boot *Hungaria* ligt met een defect aan de machine.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Jesus R. Castillo, recomendado al Sr. Teodoro Dovale, Croiz de la Roncière, bfk., Francisco Curiel, Andres P. Da Costa Gomez, Cornelia De la noi, José L. Gozaine, Ing. vard Hv. ûd, Adm. del giornafe „La Revista Filatélica," Cornelia Lanerij, Harold A. Linke, Adolfo Pinedo.

Aangeteekende stukken: Andres P. de Jong, Eldermina Ernando, Edgar A. Holmes, John Siegler.

Zwavel.

De sulphuurmijn op Saba kan nog wel eens tegenvallen. Na een voorloopige analyse, volgens welke de mijn 50% goede qualiteit zwavel bleek te bevatten, toog Mr. PAGE uit om machines en werkkrachten te zoeken.

Na zijn terugkeer van Sicilië ging hij naar New-York, waar een nauwkeurige analise uitwees, dat er slechts 25% zwavel was. Dit nu loont de hooge onkosten van ontginning en dure verscheping niet.

Onderzocht zal worden of er niets beters te vinden is.

Buitenland.

VENEZUELA.

Met schitterende feesten zal men President CASTRO te Caracas begroeten, wanneer hij 5 Juli a. s. weder het Bestuur in eigen handen zal nemen.

Volgens *El Constitucional* schijnen de teekenen er op te wijzen, dat Frankrijk het conflict met Venezuela aan een arbitrage zal onderwerpen. Volgens *Le Temps* zou Frankrijk bereid zijn toe te geven, dat er eenigen grond bestaat voor de beschuldiging, dat de Fransche kabel en diens agenten de revolutie van MATOS hebben begunstigd. Men zegt, dat President CASTRO als volledige genoegdoening wil voorstellen, de spoorlijnen aan de kust, toebehoorende aan den Kabel over te dragen aan Venezuela.

FRANKRIJK.

Als antwoord op de zoogenaamde onthullingen van sommige bladen — de „Temps" en de „Matin" hebben er in uitgemunt! — betreffende de gezindheid des Pausen en van

een aantal Fransche bisschoppen ten opzichte der „associations cultuelles”, zegt de „Semaine Religieuse” van Annecy — het diocees van Mgr. Turinaz — het volgende: „Verscheidene bladen hebben berichten gepubliceerd betreffende den invloed, welke de verkiezingen in Frankrijk zouden hebben uitgeoefend op den Paus en op de houding der Kerk tegenover de Scheidingswet...... Het is onbegrijpelijk, hoe het resultaat der verkiezingen verandering zou hebben gebracht in den stand eener quaestie, waarbij beginselen op het spel staan.

„Wat meer zegt, van deze nieuwe Kamer moet men niet slechts verwachten, dat zij de wet met de meeste gestrengheid zal toepassen, maar ook, dat zij haar zal verzwaren; dit spoort er niet toe aan om haar te aanvaarden. Laten wij met vertrouwen de allerhoogste beslissing van het hoofd der Kerk afwachten.”

BELGIE.

„Triomf!” roept het „Hbl. van Antwerpen” nogmaals uit, naar aanleiding van het resultaat van den stembusstrijd.

„De liberale pers kan maar niet verkroppen dat de conservatieven triomf vieren en keert maar altijd terug tot haar zelfde besluit: een aardige triomf, als uw meerderheid van 20 op 12 stemmen valt!

„Wanneer dat gebeurt in de gegeven omstandigheden en na den allerhevigsten stormloop der verbonden oppositiepartijen, dan is het en blijft het,” zegt onze katholieke confrater, „een triomf.”

Het „Hbl.” geeft dan de cijfers der stemmen, door de conservatieven en de oppositie verkregen in de verschillende districten en besluit:

„De katholieken alleen gingen dus 48094 stemmen vooruit en de oppositie, ondanks het cartel, ondanks de fameuze liberale strooming, 50205 stemmen, dus nagenoeg hetzelfde aantal.

„En nu nemen wij niet eens de 11000 stemmen der independenten voor onze rekening.

„Alhoewel de stemmenverhouding, dus dezelfde blijft, verkrijgen wij, door de bewegingen van de balans der Evenredige Vertegenwoordiging, eenige zetels minder. Dat vermindert wel de vertegenwoordiging, maar niet de sterkte onzer partij.”

OOSTENRIJK.

Niet jury-leden alleen beleven dikwijls ongenoegen van hun uitspraak, waardoor aan dezen of genen een prijs wordt toegekend, terwijl anderen zich natuurlijk verongelijkt achten. Ook aan de gekroonde heerschers dezer wereld overkomt dit. Keizer Frans Jozef zag, na achttien maanden lang aan Hongarije's bekende eischen op militair gebied den krachtigsten tegenstand te hebben geboden, de partij der oppositie, vooral de onafhankelijkheidspartij, daarginds in aantal en sterkte voortdurend geducht toenemen; hij waardeerde — bezorgd voor de eenheid tusschen de beide rijken zijner monarchie — het verlangen der Magyaren naar een geregelden parlementairen toestand en oordeelde hun eischen op het gebied van de toltarieven niet onaannemelijk. Hij slaagde erin aan Hongarije een constitutioneele regeering te schenken en een parlement dat werken kan en ontbood bij zich de eersteministers van Weenen en van Boedapest. Hij hoorde hun dispuut over de quaestie der toltarieven en deed als jury-lid in zaken van het grootste politieke belang uitspraak ten gunste van den Hongaar, van Wekerle. Deze verlangde voor zijn land een soort van zelfstandig toltarief. De wet op de toltarieven was immers door het Magyaarsche parlement aangenomen als een Magyaarsche wet en diende daarom niet een Oostenrijksch-Hongaarsch karakter te behouden. Zij kon onveranderd blijven in haar wezen, maar moest, ter voldoening van het Hongaarsche nationale gevoel, wat den vorm aangaat, wijziging ondergaan. Frans Jozef, verheugd over den terugkeer van den geregelden parlementairen toestand in Hongarije, dankbaar voor redevoering welke Hongaarsche ministers hadden gehouden ten gunste van het voortbestaan van den Driebond — zoodat keizer Wilhelm nu gerust naar Weenen kan kómen — meende aan het verzoek tot invoering van een zelfstandig toltarief voor de Hongarije wel gevolg te kunnen geven en vernietigde daardoor feitelijk zelf het beginsel van reciprociteit waarop tot dusverre het algemeene Oostenrijk-Hongaarsche toltarief berust had. De Hongaren wreven zich de handen van voldoening over de verkregen concessie, maar de Oostenrijkers waren verbolgen. Zóó verbolgen en verbitterd tegen hun souverein, als nog nimmer het geval was. „Geen enkele staat, die zijn rechten eerbiedigd wenscht te zien”, roept de „Neue Freie Presse” uit — en dit blad geeft vrijwel de algemeene gezindheid weer — „kan een verdragsschennis toelaten zonder represaille-maatregelen. Nu heeft het Oostenrijksche parlement niet de macht tegen de beslissing van de kroon op te komen, en daarom kan het slechts één besluit nemen: dezelfde houding te volgen als de Hongaarsche regeering en het algemeene toltarief te maken tot een zelfstandig Oostenrijksch tarief.”

„Maar welk een houding van een regeering, die gedwongen is voor het parlement te komen met de mededeeling dat de geheele grondslag der tolpolitiek verdwenen is, en dat de Hongaarsche regeering voor zich aanspraak maakt op het recht, zonder toestemming van Oostenrijk, het algemeen toltarief te verscheuren en een zelfstandig Hongaarsch tarief daarvoor in plaats te stellen! Waar is de grens, als zulke eenzijdige besluiten worden goedgekeurd?”

Men redeneert aldus: vandaag het toltarief, morgen de militaire wetten, en over eenigen tijd de algeheele afscheuring van Hongarije! En den eersten stap op den weg in deze gevaarlijke richting heeft de keizer-koning helpen zetten door zijn toegevendheid aan de Hongaren!

Het kabinet-Hohenhole is dan ook, zooals men weet, uit verbolgenheid heengegaan; de Kamer heeft, zonder dat zij bijeengeroepen was, tegen het gebeurde heftig geprotesteerd onder leiding van een voor deze geïmproviseerde zitting extra gekozen voorzitter (daar de gewone president, graaf Vetter Von der Lilie, weigerde te komen) en het heet zelfs dat ook Goluchowski voornemens is zijn portefeuille als minister van Buitenl. Zaken van de beide rijken der monarchie neér te leggen.

De onthulling van de „Wiener Algemeene Zeitung” betreffende de voorgeschiedenis van het toltarief, — n. l. dat het voornamelijk doorgedreven is geworden door Kossuth en Polonyi, de hoofden der Onafhankelijkheidspartij — dient er slechts toe om nog meer kwaad bloed te zetten. De keizer is dan ook bij al de door hem ontboden personen, wie hij polste over de vorming van een nieuw kabinet, gestuit op een weigering om hun medewerking te verleenen. Het heet nu dat baron Beck, een der afdeelings-chefs van het ministerie van Landbouw, als reddende engel te hulp is geroepen. Beck geldt als een uitstekend kenner van de Ausgleich-quaesties en als „persona gratisima” bij den troonopvolger aartshertog Franz Ferdinand.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line” tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb
Vertrekt van New-York	Juli 7	Juli 14	Juli 21	Juli 28	Aug. 4	Aug. 11
Komt aan te San Juan	12		26		9	
Vertrekt van „	13		27		10	
Doet Curaçao aan	15		29		12	
Komt aan te La Guaira	16	21	30	Aug. 4	13	18
Vertrekt van „	18	22	Aug 1	5	15	19
Komt aan te Pto. Cabello	19		2		16	
Vertrekt van „	20		3		17	
Komt aan te Curaçao	21	28	4	6	18	20
Vertrekt van „	22	30	5	21	19	27
Doet La Guaira aan	23		6		20	
„ Ponce „						
„ San Juan „	25		8		22	
Komt aan te New-York	30	Aug. 6	13	28	27	Sept. 3

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Marcb.	Merida	Zulia	Merida	Marcb
Vertrekt van Curaçao	Juli 16	Juni 23	Juli 30	Aug. 6	Aug. 13	Aug. 20
Komt aan te Maracaibo	17	24	31	7	14	21
Vertrekt van „	20	28	Aug. 3	11	17	25
Komt aan te Curaçao	21	29	4	12	18	26

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO